

Warszawa, 24 lipca 2016 r.

**MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

**Elżbieta Bojanowska
Podsekretarz Stanu**

DPS.V.078.18.2016.JL

RPW/46332/2016 P
Data: 2016-08-02

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -08- 02
ZAL.	NR

**Pan Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich**

Szanowny Panie Rzeczniku,

Odpowiadając na Pana pismo z dnia 27 czerwca br. znak KMP.575.13.2016.MMa w sprawie podjęcia działań legislacyjnych celem uregulowania warunków i przesłanek stosowania przymusu bezpośredniego w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, uprzejmie wyjaśniam, że Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej nie przewiduje nowelizacji ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 roku, poz. 930), która pozwoliłaby na zaliczenie placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorych lub osobom w podeszłym wieku do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w art. 6 pkt 5 ustawy.

Status jednostek organizacyjnych pomocy społecznej mają tylko placówki prowadzone w ramach działalności statutowej lub gospodarczej przez podmioty niepubliczne posiadające zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej. Prywatne placówki o statusie domu pomocy społecznej, obowiązane są tym samym do spełniania standardu usług, o którym mowa w rozporządzeniu z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012.r, poz. 964).

Zgadzam się z Panem Rzecznikiem, że w obecnym stanie prawnym pracownicy placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku nie mają prawa do stosowania przymusu bezpośredniego, a przepis art. 68 a pkt 1 lit. d tiret 4 wskazuje jedynie na potrzebę ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego, w przypadku zastosowania go przez podmioty uprawnione, np. lekarza pogotowia, funkcjonariuszy policji. Dlatego też stosowanie

przymusu bezpośredniego w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest nielegalne i stanowi czyn zabroniony.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że ustawa o pomocy społecznej w żadnym w swoich przepisów nie odnosi się do kwestii stosowania przymusu bezpośredniego. Wszystkie uregulowania w zakresie warunków i przesłanek stosowania przymusu bezpośredniego zawarte są w przepisach ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2016 r, poz. 546 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania (Dz.U. z 2012 r. poz. 740).

Dlatego też, aby umożliwić stosowanie przymusu bezpośredniego w takich placówkach konieczna jest nowelizacja w/w przepisów, dla których właściwe jest Ministerstwo Zdrowia.

Równolegle do tych działań niezbędne jest wprowadzenie do ustawy o pomocy społecznej w Rozdziale 3 - Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę (...) przepisów dotyczących wymogu zatrudniania personelu medycznego, który zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego może być uprawniony do stosowania przymusu bezpośredniego. Obecnie placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku nie są przygotowane do stosowania takich procedur. W tut. Ministerstwie rozpoczęto prace mające na celu rozszerzenie przepisów dotyczących standardów działania placówek zapewniających całodobową opiekę (...). Trwają analizy wstępnie przygotowywanych propozycji rozwiązań, a także propozycji doprecyzowania już istniejących przepisów zgłaszanych przez niektóre wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich.

2 | powozamieci

PODSEKRETARZ STANU
Elżbieta Bojanczewska
Elżbieta Bojanczewska